

శశువుల కొఱకు

క థ లు, ప ద్య ములు

రాని, ఏడుచేసలు.

ఒక రాజునకు ఏడుగురు కొడుకులు, వారు ఏటికి బోయి
 ఏడుచేసలు తెచ్చి యెండఁ జెట్టిరి. అందులో ఒకచేస యెండినది
 కాదు. చేసా! చేసా! నీ వెందుకెండలేదే? దుబ్బు చాటువచ్చినది.
 గుబ్బా! గుబ్బా! ఎందుకు చాటువచ్చితివే? ఆవు మేసినది కాదు.
 ఆవా! ఆవా! ఎందుకు మేసినావు కావే? పశువులవాడు మేపనా
 డుకాడు. పశువులవాడా! పశువులవాడా! ఎందుకు మేసినా
 వుకావురా? అప్పు బువ్వ జెట్టలేదు. అవ్వా! అవ్వా! ఎందుకు బువ్వ
 జెట్టలేదే? పిల్లవాడా! దేచ్చుచున్నాడా. పిల్లవాడా! పిల్లవా
 డా! ఎందుకు దేచ్చుచున్నావురా? చీమ. తినది. చీమా! చీమా! ఎం
 దుమకుట్టినావే? నాకన్నముగో పుట్టెట్లనే నోట్టినా! అనెడు.

హత్తు! కాకి.
 రువ్వు, రువ్వు, రువ్వు,
 రొట్టెయెత్తుకపోయె.
 వెక్కి వెక్కి వెక్కి
 బిడ్డఁ జేడ్చె.

బురదలోను పంది
 పొర్లాడు చుండెను.
 దానిఁ గఱవ వచ్చి
 దాటి కుక్క
 బురదలోను గూలి
 పోయి లేవఁగ లేక
 జొంయి, బొంయి, జొంయి,
 బొంయి మనెను.

అవా, అవా,	నీపని యేమి?
పాపా, పాపా,	పాలిత్తునురా.
కుక్కా, కుక్కా,	నీపనియేమి?

కొంగలువచ్చిన
 పిల్లీ, పిల్లీ,
 ఎలుకలఁ జంపుదు
 గజ్జను, గజ్జను,
 బండిని లాగుదు
 పాపా, పాపా,
 పాతము చదువుదు
 బడి విడిచిన త-
 ఆడుదు నాటల్

ఇదిగో, ఇదిగో,
 అదిగో, అదిగో,
 గఫ్ గఫ్ గఫ్ గఫ్,
 రండి, రండి,
 ఇటయొక్కండి,
 టో! టో! భన్ భన్,
 బయలుదేరినది

బాంయ్ బాంయ్ మంగున్.
 నీపని యేమి?
 నే నబ్బాయీ.
 నీపని యేమి?
 బహు వేగముగా.
 నీపని యేమి?
 బడికిన్ బోరున్.
 ర్వాతనో, చెపుమి.
 పాడుదుఁ బాటల్.

పచ్చ జెండా.
 రైలు బండి.
 గఫ్ గఫ్, గఫ్ గఫ్,
 వేగము రండి.
 అటయొక్కండి.
 భన్ భన్, భన్ భన్!
 బండి, పదండి

గోలియొడ్డకు వచ్చె గప్పలు, |

గూడువిడిచెను కోడిపిల్లలు.

అవియు నివియును గూడి ముచ్చట

కాడుకొనుచుండెను సుఖంబుగ.

అంతలో నొక పెద్దకప్పకు

అప్పుడే యొక నీచ గనబడె.

గద్ద యెగురుచునుండెనుచను,

గోలిలోనికి గప్పలుతీకను.

గూడు చూచెను కోడిపిల్లలు,

మెఱుపులు తళతళ మెఱయుచునున్నవి.

ఉరుములు ఫళ ఫళ ఉరుముచునున్నవి,

చిటచిట చిటచిట చినుకులు వచ్చెను,

పటపట పటపట వడగండ్లహహ!

వడి వడి రండి, వడగండ్లదేర్దము,

పడుచున్నవి మన వద్ద నెయివిగో,

ఇదిగో నా దుని. ఏమియునీ వది

పదిలము, తలపై	పాగా సర్దుము,
కీపునూడ రాల్	విసరినూయెను.
గోపాలుని చెయి	కొంకరపోయెను,
నాలు, నాలు, నిక	సరదా దీగెను,
కాలువ చూతము,	గబగబ రమ్మో,
నీ కీకాలువ	నిండుగ నిస్వహ,
నాటుచు నున్నది	పడవలు విగుతము.
వియ్యన అస్పదె	విడిచెను పడవను,
అయ్యో! పాపము	అనిసుడిలో బెడె.
చూచా! ఆకెమన	పడవలు, చూడుమి,
బహు సగముగా	పాటుచు నున్నవి.
అప్పుది యేమో.	ఆకాశమున
కెల్లఁబోయెను	వెలుగుచు నున్నది!
ఎటుఁగడు. నెటుఁగడు, ఇంద్రధనుస్సుగి,	
హరిన్లుంగును	అదియేకొందలు.
ఎంతో సాగనది,	ఎన్నో చన్నెలు,
పండులు గారిని	బడిలో వడిగెద.

రొట్టెదెచ్చి యింటిలోను
 బెట్టి అవ్వ నీళ్ళ కేగ
 తిరిగివచ్చి చూడ, రొట్టె
 తినుచు నుండె నొక్క యెలుక.

పళ్ళు గొలుసు కొనుచు వొక్క
 పిల్లి, దెచ్చి యింట, బెట్టి
 గొల్లపేటలోను పాలు
 గొనుట కొఱుక బోయె నవ్వ.

తిరిగివచ్చి చూడ, పిల్లి
 తినుచునుండె నెలుక నపుడు.

చూచి, సంతసించి, పాలు
 దాచి, అవ్వ తలుపువేసి,
 పంచదారకొఱుక బోయె
 త్వరితముగ దుకాణమునకు.

అచ్చటనుండి తిరిగివచ్చి
 అవ్వ తలుపు తీసి చూడ,
 పాడుపిల్లి రొట్టెమింగి
 పాలుకూడ త్రాగివేసె.

ఒక్క కాపువాని యింటి
 కొక్క నక్క వచ్చెనూ.
 గోడమీద గూరుచున్న
 కోడినచటఁ జూచెనూ.
 “ఏవిధమున నయిన దీని
 నిపుడు మ్రింగ వలయునూ,,
 అని తలంచి నక్క యిట్టు
 లనియె చేరి కోడితో,
 “కోడిబావ గారూ, మీకు
 మళలమా సమస్తమున్?
 మిమ్ముఁజూడ వలయుననుచు
 మిగులఁ గోరివచ్చితివ్.
 రండి, రండి, కాఁగలించు
 కొండి మీమఱిందినిక్.”
 ఇట్లు నక్క మాయమాట
 లెన్నోయాడుచుండఁగా
 గోడ చూచునుండి కన్న
 ముక్క వచ్చి గ్రమ్మనవ్,

“ఇదిగో, కాగలించుకొంటే,
 నిదిగో యనుచు చిత్రికలో
 గొంతు కొటికివైచి నేలఁ
 గూర్చి నక్క నప్పడే.

వీధి బెంబడిసెక్కు దాగిగఁగ
 వెళ్ళుచుండూను ఏమి నొక్కటి
 ఎంతో మునివి దాని గములు,
 తుంగో శాంతూ దాని సేసము.
 గ్రడ్డియెనను, వంటియెనను,
 కుట్టియెనను, పెద్దియెనను,
 ఎవరుతోవ అడ్డ జచ్చున,
 ఏమిచేయక తొలగిపోవును.
 తారితాని గుకొణ దార్లకు
 దాని మీదను శ్రేయ మొప్పు వ.
 శ్రోవబోవుచు కొట్టుకొంటి
 తొండమును అది చాపుచుండ ను.
 వారు దానికి తినుట కెదుక

పంజొ కాయయొ ఇచ్చుచుండును.
 ఒక్క జంగము కొట్టు మీఁదికి
 ఒక్క నాఁడది చాపి తొండము.
 నూదిహో తొండమున పొచిచెను :
 చరుకుచుని ఆదెంకి జంగము.
 పనుఁగి ప్పటి కేవి చేయక
 ఎఱుంగ నల్ల వేర్చిపోయెను.
 గనకు చలనిన యంత నీటిని
 గ్రాగ నేనుఁచు నెఱుఁపులోపల,
 కాళ్ళతో తిక్కాడ నీటిని
 కరిపిచేసెను కొంపిగా పోతే,
 అకలంగన బరిదనీటిని
 అపుడు తొండమునిండఁ జీల్చెను;
 ఎరిలి వచ్చెద నవియమెదన
 పగల జంగము కొట్టు మీఁదికి
 చాపి తొండము బుదిదనీటిని
 నల్ల వర్షము గరినీనట్లుగ.
 మంచి తెలని దగులెలను

మాని తడిసెను బురద నీటను;
 జంగమయ్యకు బురదస్నానము
 సంభవించెను మీఁగు మిక్కిలి.
 “భేడు! వహవా! భేడు! వహవా!
 పెంకి జంగమువాని కేసుఁగు
 తగినకా పిని జేసినది” యని
 దాతి నంబఱు చూచి నవ్విరి.

రాజగారికి నొక జాబు
 వ్రాసి మంత్రి
 పీఠుఖాసుని చేతఁ బం
 పె నది తాను.
 వారిలో నెండ వేడికి
 తాళలేక,
 చెట్టు వద్దకు జని వాఁడు
 చేరఁబడియె.
 నడక చే నెండచేతను
 బడలియుండెఁ

గాన నిర్దురపటైను
 వాని కపుడె
 కొంటె మంగలి యొక్కఁడు
 గొరిగ, వాడు
 మేలుకొనకుండ, గడ్డము
 మీస మెల్ల.
 కొంత స్తేపెన పిదప మే
 ల్కొని మొగంబు
 తడవికొని పీరుఖా నిట్లు
 తల్లడిల్లె.
 “నేను గాను నిజంబుగ
 నేను గాను,
 “నీ, దివా నెంత మోసము
 నేనినాడు!
 నన్నుఁ బంపుదు నని రీతి
 నంపినాఁడు.
 “నేను గాను నిజంబుగా
 నేను గాను,

‘నేనె యైన సర్కారు న

న్నానవాలు

పట్టి ‘పీఠానుఁడా’ యని

‘పల్కరించు’

అనుకొనుచు రాజువద్దను

నరిగె వాఁడు.

‘ఎవడ’ వని రాజు నానిని

హెచ్చరించె.

‘నేను గాన గ్యతాం! నేను

గాను కాను.’

అనుచు పీఠానుఁ డిపుడు పె

ద్దాము పార్చె.

లోకాల పెండ్లికి గాదదలే సం

గీతము పాడె నయా.

పాగడఁకొనిరి యిట్లని వార్షిరును

మోడముతో నభిలీ.

మిక్కిలి మధురముగా నున్నది యీ

మేళము పాట, బీ! !
 ఆహా! మేల్మో, పెండ్లివారి మా
 పతి సుందర, మహాహా!

వేటని చెప్పగా	వెంకటరూజు.
ఈటె బుజంబున	నిడి బయల్దేగ.
తోక యాడించుచు	దూరమునుండి.
దూకుచు వచ్చెను	తోచి వేసుక్క.
బీరమ్మ పెంపాద	వెడలిరి వేడ్క
ఊరిలో మగతన	మొప్పువారిల్ల.
వారి ధైర్యంబును	వారి శౌర్యంబు
వారి యుత్సాహ ము	వార్యమైయుండె.
మునుపటి వేటల	ముచ్చటగ్ సెప్పు
కొనుచు వారేగిరి	కుక్కలతోచి.
కొండల వేడగ	కొండపైకెక్కి
పండులఁ దిగదోలఁ	బంపిరిముందు.
ప్రక్కలఁ గందులు	పాటి పోకుండఁ
గుక్కలతోఁ గాచి	కొనికొందఱుండె.

పోటుబంటుగువారు మొగలకుఁ బోయి
 ఈఁటెలతో నిల్చి రేపుమీరంగ.
 వేటరు లందెల్ల వెంకటరాజు.
 మేటి పోటరి యని మెప్పొందినాడు.
 మొగలలో నెల్లను మొదటిదైయున్న
 మొగకొచి యాకూర ముఖ్యుఁడు నిల్చె.
 కొండ యెక్కినవారు కో, కో, యటంచు,
 మొందుగా రాల్ రువ్వ మిక్కిలి యేచ,
 సందడి కోర్వఁగఁ జాలక రేగి,
 పదుట్రుకిందికిఁ బాటిపోఁ జొచ్చె.
 కొన్ని, యీఁటెలు చాచుకొనిక్రిందవేచి
 యున్నపోటర్లచే నుసురుగోల్పోయె.
 అందొక్క యొంటికాఁ డతిబలకారి.
 మందెన్ని యీఁటెలూ మొక్కపుచ్చినది,
 ఎంతెంతరాలైన నింతలోఁజేల్చు
 నంతటి వాఁడితో నడరు కొమ్ములది
 గ్రక్కున వెంకట రాజున్నదెసకు
 మిక్కిలి యుద్ధతి మీఱఁబర్వతై.

ఇంకకారందీఁట సారించివిల్చె.
 కొంకకపైఁబడె గుఱ్ఱున పంది.
 తొందరచే నీఁటె దూకుకపోయె.
 పంది వెంకటరాజు పైకి లభించె.
 కడువేగమున నది కాళ్ళలోదూరి
 పుడికాయ పిక్కపై కొమ్ముతోఁ గొట్టె.
 గాయముపడి నెక్కు గాఱంగదూరి
 పోయి, కూలియూ, లేచెఁ బోటరి వేగ.
 మక్కు యీలోపున గొబ్బున పంది
 నక్కడనే నిల్చి నడిచెవిఁబట్టి.
 ఇంతలో వేటరి యీఁటెనర్దుకొని
 వింత భార్యముతోడ విడు పంది ననియె.
 భావము గ్రహించి పట్టుపట్టించి
 ఆవేసి పందిని నరనిపై విడిచె.
 ఈఁటెమీఁదికిపంది యొగబాటెఁగాని,
 పోటమరక దూసి పోయెను మరల.
 పడిమక్కు మునుపటి వలె పందినాఁచి
 విడునున్నతోడనే విడిచెను మరల.

మఱి రెండు మాటు లిమ్మాడ్కి శేషయ్యో.
 పఱచి బొడలో చీల్చే పంది వేటరిని.
 ఎనను ధైర్యమిం లెనను విషక
 వీనవమాటు రా జీతై సారించి
 గాటము గాఁగఁడె కాయపైఁబొడిచె.
 పొటుతో నేవంది భూమిపైఁగూఁచె.
 ఊరూరఁబొగడుచు నుంచుచు నేడు
 నారాజు ధైర్యంబు నాకుక్క మేల్చి.

* అడివ మాటం దప్పిన
 గాడిదకొడు, కనుచుఁ దిట్టఁ
 గా విన, యయ్యో,
 వీఁడా నాకొడు. కనుచును
 గాడిద యేడిచెఁగదన్న,
 ఘనసంపన్న.

సమాప్తము.

* చాటుఫ

10262

